

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Sect. VI. Complura alia quæ Christi Domini natalem adumbrant.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

uero, Tollite me, inquit, & mittite in mare, & cessabit mare a vobis. Sciam in hoc coortam tempestatem sedavit Christus verus Ionas, qui sese in celo in hos laborum & dolorum fluctus sponte praecipitem abiecit. Aut quemadmodum loquitur beatus Maximus, Christum in has mundi procellas uteris maternus effudit.

Præcipitatus in oceanum Ionas, ab immani ceto haustus est, in tridui vivum, sed minime digerendum pabulum. Postquam è vtre ceti denuò in auras emerit, Niniven contendit, & poenitentiam promulgavit. Christus vix utero Virginis egressus, clamavit & poenitentiam indixit orbi. Iam clamat exemplo, ait Bernardus, quod postea prædicaturus est verbo. Clamat stibulum poenitentiam; clamat praesepe, clamant lacryme, clamant panis. Reverà quidquid in Christo infante divinissimo cernimus, aut audimus, silens clamor est, & potens ad poenitentiam exhortatio. Vti autem egressus est Ionas è civitate illà grandi, ita Christus è celo Ionas ad Orientem civitatis sedet; Christus sui natalis locum Bethleem oppidum ad Orientem situm elegit. Ionas extemporalem opacantem silvulam & umbraculum sibi textit ex hederà, & subter illud in umbrà consedit; Christus sibi merè è carne humana fecit umbraculum, & sub eo in hac vitæ nocte & mortis umbrà latuit. Sed sicuti Deus præparavit Ionæ hederam, & hederæ vermem, qui lætissimam illam textilem umbram omnem depascere; Ita celestis Pater, Filio in natali nocte misit cantantes Angelos, gratulantes pastores, adorantes reges; stellam denique nati regis nuncià fulgere iussit in celo; sed misit etiam vermiculosum Herodem; qui antecedens omne gaudium immani cæde dissipavit. Hæ rerum humanarum vices sunt, læta omnia tristibus permixta, amaris dulcia, mel & fel ubique conunctissima. Quod circa Christi ortum luculenter est videre. Observavit Ioseph sponsam gravidam; en mæror & timor. Sed mox adfuit Angelus, qui timorem adimeret. Vidit Ioseph puerum caelestem natum; en abundantis gaudium. Sed mox tota civitas turbatur. Rex furit & ad necem quatit puerum. Sed & hunc mærorem alia sopivit lætitia. Apparet stella, adorant magi; sed nec istud diuturnum fuit gaudium, mox iterum formido, iterumque periculum. Herodes mortem machinatur puero; fugiendum est, & in remotas oras transendum. Sed & hæc suum vidit finem tristitia: solatur Angelus, & ab exilio revocat: nec tamen procul est metus, impetrante Archelao Herodis filio. Hæc risus & lacrymarum mixtura, locis omnibus invenitur. In celo vinum meracum ponitur; gaudium non mixtum, imperturbatum, purissimum.

§. V. Alia Christi Nascantis imagines & umbra.

Saltes regius futurorum præcius, canebat olim. Inclinauit calos, & descendit, & caligo sub pedibus eius. Nunc autem non calos Deus, sed Regem calorum inclinauit Virgo, & reclinauit eum in præsepio. Hunc ipsum Dei descensum Davidi visum, videns & Sapientia, Cim enim, inquit, quietum silentium contineret omnia, & nox in suo cursu medium iter haberet, omnipotens sermo tuus exiliens de celo, à regalibus sedibus, durus debellator in mediâ exterminii terræ, in profluit: usque ad celum attingebat stans in terrâ. De hoc Numinis descensu divus Fulgentius, Solus descendit Dominus, inquit, ut multos elevarer; humiliavit se Rex noster, ut suos milites exaltaret. Equus est iste Rex & pauper, & dives, humilis & sublimis; qui portatur ut parvulus, adoratur ut Deus; parvulus in præsepio, immensus in celo; vilis in pannis, pretiosus in stellis.

Cum Ionas vates (de quo supra demonstratum est) Niniven rotam dicendo excitasset ad poenitentiam, Rex ipse Ninives, promulgatâ mortis sententiâ, è Tollo descendit, purpuram & diadema posuit, sine sce-

ptro manus celo attendit, regem omnem exiit; einc-remi, facimus, lacrymas, rejunia sibi totique Ninive iodixit. Christus Dei filius additâ mortis tententiâ in nos prolata, idem; quod rex Ninivitanus fecit. Hoc Bernardus eleganter ac piè profecutus: Ladebam ego, inquit, fors in plateâ, & in secreto regalis cubiculi super me ferebatur iudicium mortis. Audivit hoc Vnigenitus eius, exiit posito diademate; sacco vestitus, aspersus cinere caput, nudus pedes, flens & ejulans, quid morte damnatus esset servulus eius in tuor illum subitò procedentem, super eo noxiam, causam percunctor; & audio. Quid facturus sum? Adhuc ludam, & deludam lacryma eius? Plane si insanus sum & mentis inops, non sequar eum, nec simul cum lugente lugobo. Ecce unde pudor? Dolor & timor unde? Vtique quia ex consideratione remedi, periculi mei astimo quantitatem. Nesciebam, sanus mihi videbar, & ecce mittitur Virginis filius, Filius Dei altissimi, & jubetis occidi: ut vulneribus meis pretioso sanguis sui balsamo medeatur. Agnosce ô homo quam gravia sunt vulnera; pro quibus necesse est Dominum Christum vulnerari. Si non essem hæc ad mortem, & mortem sepiorem, nunquam pro eorum remedio Dei Filium moveretur. Nobis jam idem faciendum, quod Ninivitis regem suum emulantibus.

Querebatur olim per Isaiam Deus, Angiter totâ die nomen meam blasphematur. Quando igitur Rex caeli descensus in terram, non nisi atroces voces & impia verba in se præcierat effundenda, suos secum è celo musicos aulicos adduxit. Hinc illâ in Iobi carmine quaestiones: Vbi eras, quando ponebam fundamenta terræ? indica mihi, si habes intelligentiam. Cum me laudarent astra matutina, & jubilarent omnes filii Dei. Verè Deus in grammis incunabulis fundamenta terræ novæ composuit: verè tunc omnes filii Dei, Angeli beatissimi jubilarunt.

§. VI. Complura alia, que Christi Domini Natalem adumbrarunt.

Rex Israël Achab (quod Regum facti produnt) mutavit habitum suum, & ingressus est bellum. Christus Rex Israël mutavit habitum, & præsepi, paleis, stibulo, pannis, fame, siti, lacrymis, extremâ paupertate suam divinitatem textit; pro hastâ & gladio scenum & stipulas, pro ferreo thorace pannos, pro scuto habuit præsepe. Ita alienis quidem & hostibus ignotus fuerat, notus tamen suis, à quibus Salvator & Dominus est appellatus. Imò & regem Israël vel ipsi hostes in cruce pendentem nominarunt. Et quantus Rex iste? Rex Adonibzeec jam captivus de seipso dixit: Septuaginta reges amputatis manuum ac pedum summitatibus, colligebant sicut mensâ meâ ciborum reliquias. Rex sanè potens sit, qui tot generosos regios canes alat sub mensâ suâ. Sed quid ille ad istum Regem regum & dominatum Dominum, licet in cunis positum? qui pariter de seipso, Meæ sunt, inquit, omnes fera silvarum, jumenta in montibus & boves. Cognovi omnia volatilia cali, & pulchritudo agri mecum est. Si esuriero, non dicam tibi: meus est enim orbis terræ, & plenitudo ejus. Nihilominus

Feno jacere pertulit, Præsepe non abhorruit, Parvòque lacte pastus est, Per quem nec ales esurit.

Opulentissimus est Rex iste, atque potentissimus, sed bellum sanè è ruentum ingressurus.

Romana bellua Nero Imperator, objecturus Nero Christianos canum dentibus lacerandos, eos prius ferarum pelibus dedit insuendos, ut tantò avidius canum rabies in illos grassaretur: Christus ut invadendi sui audaciam faceret hosti, nostræ mortalitatis sacco sese induit.

Samueli Bethleem ingresso, seniores oppidi occursum prodierunt, dixeruntque: Pacificusne est ingressus tuus? Est, ad, pacificus: ad immolandum Domino veni, san-

Vertical text in the left margin, including references to 'Christus', 'Iona', and other biblical figures.

Vertical text in the right margin, including references to 'Bernardus', 'Iob', and other sources.

ni, sanctificamini, & venite mecum. Ingressu admirabili venit Dei Filius in Bethlehem. Et numquid non idem rogare possumus: Pacificusne est ingressus tuus, o præpotens Deus? an venis ut fœdos ex orbe isto, quem admodum olim eorum patrem è paradiso, eicias? an venis sine gladio, quem in castra Sennacherib strinxisti? an venis sine sulphure & igne, quem in Sodomæam terram effudisti? Et ecce pro Domino respondent interpretes famuli: Pax in terrâ hominibus bonæ voluntatis. Pacificus est omnino hic Dei in orbem ingressus.

Lus. c. 2. v. 14.

4. Re. c. 20. v. 11. Isa. c. 38. v. 8.

Evo regis Ezechie, sol decem gradibus iter suum relegit, quod Ilias affirmat: *Reversus est sol decem lineis per gradus quos descenderat*. Sol noster Christus per novem Angelorum ordines ad decimum usque gradum humanæ naturæ, suâ voluntate descendit.

4. Reg. c. 4. v. 32. & seq.

Hanc figuram insigne ac copiose de Christo explicat Hieron. Bap. de la Naz. 1ra. Evang. tom. 1. tra. 3. p. 10. mini pag. 566.

Miserat olim famulum suum Elisæus, ut mortuum puerum ad vitam revocaret à funere. Sed ille frustrâ tentavit omnia; nec movit se puer. Tandem ipse Propheta eò properavit. Et ecce puer mortuus jacebat in lectulo: ingressuque clausit ostium super se, & super puerum; & oravit ad Dominum. Et ascendit & incubuit super puerum; posuitque os suum super os ejus, & oculos suos super oculos ejus; & manus suas super manus ejus, & incurvavit se super eum, & calefacta est caro pueri. Dei Filius miserat cum baculo tabulisque lapideis Moysen, miserat Prophetas alios, miserat reges sanctos, sed nemo erat, qui gentem humanam jam deploratam à morte reduceret ad vitam. Demum & ipse venit, sed contraxit & incurvavit se super mortui corpus, humanis se moribus attemperavit, nostræ se balbutiei accommodavit, humiliavit & exinanivit seipsum, formam servi accipiens, factus obediens usque ad præsepe, usque ad columnam, usque ad crucem, usque ad mortem, usque ad inferos. Et en! revixit humanum genus mortuum. Ita morte filii,empta est vita servi.

§. II. Cum e Sibylla vaticinium.

Maro eclog. 4. initio.

Incet à Marone luculentum satis Cumæ prædictionis testimonium attexere. Ita cœcinere vates: *Ultima Cumæ venit jam carminis ætas; Magnus ab integro sæclorum nascitur ordo. Iam redit, & Virgo, redeunt Saturnia regna; Iam nova progenies cælo demittitur alto, Chæra Desini soboles, magnum Iovis incrementum. Aspice venturo lætentur ut omnia sæclo. Tu modo nascenti puero, quo ferrea primum Desinet, ac toto surget gens aurea mundo, Casta fave Lucina.*

6. Petr. c. 1. v. 19.

1. Pet. c. 1. v. 10.

Aggæ c. 2. v. 8. Interpres 70. Venient etiam omnia gentium.

Cum Hieronymo Augustino legitur glorificate. Christus è cælis; obviam prodite. Christus in terrâ; subvehimini: cantate Domino omnis terra. Atque ut hæc duo in unum contraham; lætentur cæli, & exultet terra propter celestem, ac postea terrestrem. Christus in carne; & gaudio exultate; tremore, propter peccatum; gaudio, propter spem. Christus ex Virgine: mulieres virginitatem colite, ut Christi matres sitis. Quis enim, qui à principio est, non adoratur? Quis enim, qui postremus est, non laudatur? Et

Greg. Na. 1ra. 38.

A infra: Clamet Ioannes: Parate viam Domini; ego quæque dicit huius vim ac potentiam clamabo. Carnis experti incarnatur: Verbum crasse sit; invisibilis carnitur, inaccessibile tangitur, tempore vacans inaccessibile sumit; Dei Filius, hominis filius efficitur. I E S V S Christus heri & hodie, idem & in sæcula. Unde offendatur, Græci derideant; heretici lingua pruriginè afficiantur. Tum credent, cum in cælam ascendentem viderint; quod si nec tum quidem, at certe cum è cælo descendentem, atque ut iudicem sedentem. Atque tibi tenebras, flagitia, ærumnas mundi recensuit, hæc subjungens, Quæ quoniam inquit, majus auxilium requirebant, majus etiam acceperunt. Hoc autem erat ipse Dei Filius, ille sæculi antiquior, ille invisibilis, ille incomprehensibilis, ille incorporeus, illud ex principio principium, illud ex lumine lumen, ille fons vitæ & immortalitatis, illa archetypi expressio, illud immortuum signillum, illa per omnia similes imago, ille Patris terminus & ratio: ille, inquam, ad imaginem suam se confert, & carnem gerit, & cum intellectuali animâ propter animam suam jungitur, ut simile per simile reperget. Verè, quo Apóstolus dixit, apparuit gratia Dei Salvatoris nostri omnibus hominibus, erudiens nos, ut abnegantes impietatem & sæcularia desideria, sobriè & justè vivamus in hoc sæculo, expectantes beatitudinem, & adventum gloriæ magni Dei & Salvatoris nostri I E S V Christi, qui dedit semetipsum pro nobis, ut mundaret nos ab omni iniquitate, & mundaret sibi populum acceptabilem, sectatorem honorum operum. Cohortatio potentissima, si aures patulæ ac dociles non sint.

CAPVT II.

De tempore Nascentis Christi.

D I X I M V S, quid in legè veteri figurarum, vaticiniorum, adumbrationum, oraculorum, imaginum de Christo Nascento præmiserit cælestis Pater, nam ea omnia itaquam umbræ secuturi corporis, aut tanquam prodromi Messæ venturi, præcesserunt. Nunc, ordo de tempore, quo Christus natus, deque iis quæ tempore solent attribui, dicemus.

§. I. De prodigijs Christi natalem antecedentibus & concomitantibus.

P R I M U S Christi adventus est occultus & humilis, quibusdam tamen signis prænuntiatus. Ex quo colligere est, quàm futuri sint terribiles secundi adventus nuntii. Numerantur autem Nascentis Servatoris antecedentia & concomitantia prodigia hæc. I. Primum Trans Tiberim Romæ totâ die fons olei fluxit è tabernâ meritoria.

II. Engaddi vineæ, ut ferunt, nocte illâ in Judæa floruerunt.

III. Romæ Templi Pacis, ut aliqui tradunt, ruinâ subitâ collapsum. Si Lipomano & Surio credimus, Romani tot viciorum memoria templum impensis Vibis & orbis educere decreverunt singulari schemate. Sed oracula prius exquisierunt, ad quod ævum durare posset tam excellentis fabricæ operosa moles. Responsum est. Donc Virgo pareret. Illi nullis scæculis ruituram ædem interpretati, æternum templum appellarunt. At eâ ipsâ nocte, quâ Virgo peperit, hæc æternitatis domus corruit.

IV. Tres soles in unum cœre visi.

V. Virgo in sole puerum gremio gestans ostensa est Augusto à Sibyllâ, seu, quod verius, à Sibyllinis carminibus, in quibus multum fuisse Augustum, satis constat.

VI. So-

interpretatur. b Aloys. Lipom. tom. 8. Surius. 6. penes anthesi si hæc Anno uno ante imperium Augusti. Sequenti anno, inquit Dio. & ex romulo, visus est Sol intra tres circulos fulgere, quorum unum terra, unum ignis circumdabat. & Baronius tom. 1. in Apparatu ad annu. 1. cles. mihi pag. 21.